

Fórum:Testy/Blueprint

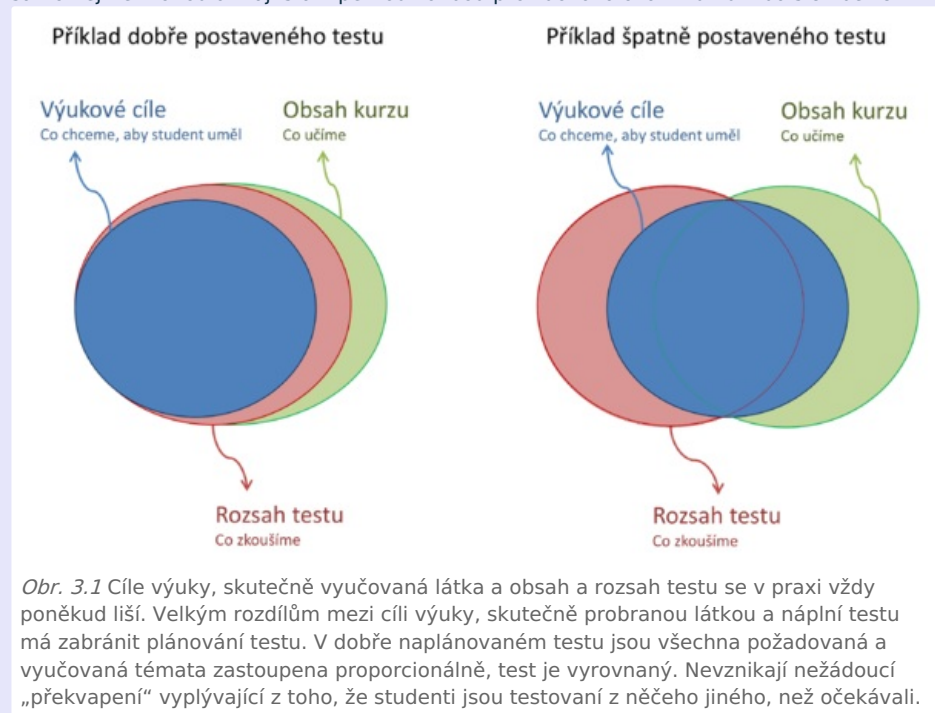
Účelem **plánování testu** (anglicky *blueprinting*) je definovat obsah testu a skladbu použitých metod a forem zkoušení.

V této fázi přípravy testu tedy hledáme odpověď na otázky

- co přesně se bude zkoušet,
- jak velký podíl testu se bude věnovat kterému tématu,
- jakým typem úloh se bude zkoušet určitý typ znalostí či dovedností.

Jinými slovy, při plánování testu se snažíme navrhnout, kolik bude test obsahovat položek ze kterého okruhu a jakého typu tyto položky budou. Zvažujeme přitom význam jednotlivých témat v rámci celého předmětu. Pečlivým naplánováním testu se vyhneme situacím, kdy se po většinu kurzu výuka věnuje určitým problémům, které učitelé považují za zvlášť důležité, v testu se však k těmto tématům objeví jen málo otázek a zbytek se zabývá jinými okruhy. Testovaní jsou pak zaskočeni a výsledky obvykle neodpovídají ani názoru vyučujících. Naopak dobrý plán testování umožní objektivně a srovnatelně klasifikovat i několik skupin studentů pomocí různých variant testů.

Připomeňme na tomto místě, že klíčovou informací pro plánování testu by mělo být, **co má absolvent umět** (tj. „cíle výuky“, *learning objectives*). Tomu by měl odpovídat jak **obsah a rozsah kurzu**, tak i **obsah a rozsah testu**. V praxi se obsah a rozsah znalostí a dovedností vyučovaných, zkoušených a žádaných vždy poněkud liší. Při plánování testu bychom tedy měli vycházet z cílů výuky, je však třeba přihlížet i ke skutečné náplni kurzu. Výsledky testu se samozřejmě mohou a mají stát zpětnou vazbou pro zdokonalování kurzu v dalších bězích.

Plán testu se nejčastěji vytváří jako dvourozměrná mapa či tabulka ^[1]. Řádky tabulky odpovídají zpravidla obsahovým celkům, které se mají zkoušet. Sloupce odpovídají kontextu nebo aspektu dané problematiky. Do jednotlivých políček se zaznamenává plánovaný počet úloh, případně typ úloh či způsob zkoušení. Není nutné vyplnit všechna políčka tabulky, nicméně plán testu by měl být vyvážený – neměl by zůstat prázdný nebo téměř prázdný řádek ani sloupec. Pomocí takto sestavené mapy lze snadno dosáhnout toho, že počet otázek věnovaných určitému tématu odpovídá jeho významu a že se adekvátně zkoušejí všechny aspekty určitého problému.

Ukažme si příklad plánování testu z lékařské chemie. Nejprve vytvoříme tabulku, jejíž řádky budou odpovídat tématům podle sylabu předmětu a sloupce běžnému členění výkladu k těmto tématům:

Tab. 3.1 Příklad plánu testu – krok 1

	Struktura	Fyzikálně-chemické vlastnosti	Reaktivita	Medicínský význam
Přechodné prvky				
Nepřechodné prvky				
Anorganické sloučeniny kyslíku				
Anorganické sloučeniny dusíku a síry				
Alifatické uhlovodíky				
Cyklické a heterocyklické sloučeniny				
<i>atd.</i>				

Nyní do jednotlivých políček doplníme počet úloh, které by se měly pro danou kombinaci řádku a sloupce objevit v testu. Snažíme se přitom, aby tyto počty odpovídaly významu látky v rámci předmětu. Není třeba vyplnit všechna políčka, v celé tabulce by ale neměly vznikat větší nevyplněné oblasti.

Tab. 3.2 Příklad plánu testu – krok 2

	Struktura	Fyzikálně-chemické vlastnosti	Reaktivita	Medicínský význam
Přechodné prvky	-	0-1 úloha	2 úlohy	1 úloha
Nepřechodné prvky	-	0-1 úloha	2 úlohy	1 úloha
Anorganické sloučeniny kyslíku	2 úlohy	1 úloha	1 úloha	-
Anorganické sloučeniny dusíku a síry	2 úlohy	1 úloha	1 úloha	0-1 úloha
Alifatické uhlovodíky	2 úlohy	1 úloha	0-1 úloha	2 úlohy
Cyklické a heterocyklické sloučeniny	2 úlohy	2 úlohy	2 úlohy	2 úlohy
<i>atd.</i>				

Nakonec zvolíme vhodné typy testových úloh. V tomto případě bude test složený jednak z úloh, v nichž student volí jedinou nejlepší odpověď (*single best answer, SBA*), a jednak z úloh s krátkou tvořenou odpovědí (*short answer question, SAQ*) – v nich můžeme po studentovi vyžadovat např. nakreslení chemického vzorce nebo napsání chemické rovnice.

Tab. 3.3 Příklad plánu testu – krok 3

	Struktura	Fyzikálně-chemické vlastnosti	Reaktivita	Medicínský význam
Přechodné prvky	-	0-1 SBA	2 SBA	1 SAQ
Nepřechodné prvky	-	0-1 SBA	2 SBA	1 SAQ
Anorganické sloučeniny kyslíku	1 SBA 1 SAQ	1 SBA	1 SAQ	-
Anorganické sloučeniny dusíku a síry	1 SBA 1 SAQ	1 SBA	1 SAQ	0-1 SAQ
Alifatické uhlovodíky	2 SAQ	1 SBA	0-1 SAQ	2 SBA
Cyklické a heterocyklické sloučeniny	2 SAQ	2 SBA	1 SBA 1 SAQ	2 SBA
<i>atd.</i>				

Odkazy

Reference

1. VAN DER VLEUTEN, C P, G R NORMAN a E DE GRAAFF. Pitfalls in the pursuit of objectivity: issues of reliability. *Med Educ* [online]. 1991, vol. 25, no. 2, s. 110-8, dostupné také z <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/2023552>>. ISSN 0308-0110.